

DE POSTRYDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

De POSTRYDER verschijnt s' dinsdags, s' donderdags en zaterdags. Men schryft in te Tongeren by M. COLLEE, boekdrukker uitgever van dit blad, groote markt, n° 20, en by alle postdirecteurs. Alletoezending van brieven, annoucen, geld, enz., moet gefrankeerd zyn.

Het abonnement is bepaald op 7 fr. binnen de stad.
 " " " " 8 fr. buiten " "
 Een blad afzonderlyk 20 centimen.
 De aankondgingen, per drukregel 15 "
 De reklamen " " " " " " 25 "

By het zenden van aankondgingen is eenieder verzocht duidelyk uit te drukken of dezelve in den POSTRYDER alleen, of wel ook in het fransch blad, le COURRIER DU LIMBOURG, moeten opgenomen worden. Deze laatste, voor verscheidene achterenvolgende keeren gegeven gemeten voordeliger conditien.

TONGEREN, DEN 1° OCTOBER.

Pius IX en de Polen.

Wy hebben in een vorig nummer, gezegd dat Z. H. Pius IX eene breve had uitgegeven aen de poolsche bisschoppen: dit merkwaardig stuk is nu in zyn geheel bekend. Het zal een nieuw schandmerk zyn, Rusland op het voorhoofd geprent. De H. Vader verheft zich moedig en weerdig tegen een gouvernement, dat alles in het werk stelt om den Pool zyne gewetensvryheid te ontnemen, en gedurig het plegtig traktaat schendt, hetwelk het met den H. Stoel gesloten heeft.

Rusland heeft gedurig zyne verbindtenissen geschonden, om de katholyke godsdienst te beschermen; het heeft aen de katholyken, schriften, dagbladen en boeken ontzegd en integendeel zooveel mogelyk schriften verspreid, lasterlyk voor den stedehouder van Kristus en de Kerk; het belette de gemeenschap der bisschoppen met den H. Stoel, legde hun eene eed op strydig met de goddelyke wetten, stookte het volk op tegen den priester en dezen laatste was het stiptyk, en onder strenge straffen verboden, het verschil tussehen het katholyk werk en het schisma uit te leggen, ten einde allen terugkeer tot de moederkerk te beletten,

Van daer al die bannelingen; van daer al die verscheurde familie-bandten; van daer al die onregtvaardigheden sedert zoo lange jaren, op den ongelukkigen Pool gepleegd. Wat meer is, Rusland heeft de katholyken van Lithouwen de keus gelaten tussehen de ballingschap in ver afgelegen streken of het afzweren huns geloofs.

Dat alles doet echter den H. Vader, de onvoorzigtige troehels niet goedkeuren, die in Polen zyn ontstaan. De onlusten zyn te betreuren, want zy hebben aen het russische gouvernement een voorwendsel gegeven om met meer geweld dan ooit, de katholyke kerk te vervolgen. Maar terzelver tyd herinnert de Paus, aen de regeerders de volgende verhevene woorden: « Het is de Heer die u de magt heeft gegeven; van den Allerhoogste bekwaemt gy de magt. Hy zal u rekening vragen over uwe daden, over uwe gedachten. Hy zal u vragen waarom, bedienaers zyns bestiers, gy niet met regt hebt geoordeeld, noch de wet der regtvaardigheid in aemmer-

king genomen; waarom gy niet in den weg getreden zyt, die u door Godes wil was voorgeschreven. Zyne tegenwoordigheid zal verschrikkelyk voor u zyn en zeer streng zyn oordeel over die welke regeren. Zyne genade zal den nederigen behooren, maar de magtigen zullen ook magtig gestraft worden. »

Z. H. doet een beroep op de vorsten, opdat zy nooit zouden vergeten, dat de volkeren van hunne geestelyke opperhoofden afgezonderd, welhaest de prooi zyn der dwaling en oproerig worden tegen hunne vorsten.

In alle die smerten heeft de H. Vader nog eene troost en die is dat de poolsche bisschoppen en geloovigen, met zooveel moed en opoffering hun yselyk lyden dragen, in welken grootschen stryd voor God, zyne Kerk, en de zaligheid der zielen, de stedehouder hoort dat zy tot het einde toe zullen blyven volharden.

De breve eindigt met eene verzekering, dat de H. Vader, God dag en nacht smeekt, Polen te beschermen, en tot pand van die gevoels van toegenegenheid, zendt hy aen allen, bisschoppen, priesters en leeken, den apostolischen zegen.

Er is nog altyd spraek dat de ministers Tesch en Chazal hun ontslag van minister zullen geven. Van den eenen kant, de begrootingen van den generaal Greindl, die zegt dat de forten van Antwerpen 70 tot 80 miljoen aen het land zullen kosten, en van den anderen kant de brief van generaal De Lannoy en de kwestie van Mexiko, zonden de beide ministers, Chazal en Tesch, zoo weinig op hun gemak gebragt hebben, dat ze maer een middeljtje meer zoeken om langs eene achterdeur, de plaet te poetsen.

Nu, die mannen riskeren er niet veel by. Hebben zy het land eenige miljoenen afgedaan en moeten zy nu er van doortrekken, z hebben toch geld genoeg gewonnen om de eene, zich een paleis in Frankryk, en de andere ryke mynen in Duitschland aen te koopen.

Zy zyn binnengespeeld en de Belgen kunnen nu maer fluiten!

Weet ge waarom de vrouw geen godsdienstig onderwijs in de religieuze gestichten meer ontvangen mag? Omdat, roepen de liberater-gazetten uit, de mannen

avond, noch morgen hier zyn; indien u dus gedurende dien tyd iemand komt bezoeken, hoop ik, dat gy niet te veel kwaed van my zult zeggen.

Renée begreep de bedoeling van Etienne, maer gevoelde tevens, dat zy hare dankbaarheid niet al te duidelyk mocht toonen.

— Ik dank u, burger, zeide zy, gy hebt een goed hart; wy zullen niet vergeten, wat gy voor ons gedaan hebt.

Etienne was opgetogen van vreugde. Deze eensvondige woorden schenen hem eene grotere beloofting, dan hy ooit had durven verwachten; hy bewaerde ze als een schat in zyn hart en bouwde er in zyne jeugdige verbeelding de schoonste droomen voor de toekomst op.

Renée verzuimde niet Jean te doen weten, dat hy nu gerust te huis kon komen. Zy hoorde des avonds het afgesproken teeken, en moeder en zoon lagen in elkanders armen. Het is onmogelyk de vreugde des wederziens te beschryven. Marie alleen ondervond een smartelyk gevoel. Het scheen haer toe, dat hare moeder en haer broeder niet dankbaer genoeg waren, en dat zy in hunne vreugde dengene, die hun deze gelegenheid om elkander te zien, verschaft had, te veel vergaten. Zy wilde met haer broeder over Etienne spreken; maer hy viel haer in de rede en zeide: Het is gelukkig, dat uw Blauwe minder onbeschoft is dan zyne makkers! En toen zy te kennen gaf, dat zy aen Etienne het geluk verschuldigd waren van hem te zien, schudde hy ongeduldig het hoofd en zeide: Hy heeft my, terwyl hy in myn bed lag, lang genoeg in de heidevelden en kreupelbosschen laten omzwerven.

Jean begon daerop het verhaal van het lyden der Vendeers, die gedurende de koude herfstnachten overal vervolgd en opgespoord werden, en nauwelyks in staet waren, een uer onder den yskouden regen, die hunne kleedren doornat maakte, gerust te slapen, zonder dat zy door plotselinge alarmkreten uit hunne ellendige bivouakken verdreven werden.

Renée luisterde met te meer kommer naer dit verhaal,

thans eene wereldsche en liberale opvoeding ontvangen, en dat, wanneer de vrouw er eene kristelyke, godsdienstige heeft ontvangen, deze tegenstrydigheid van denkbeelden tussehen man en vrouw aenleiding geeft tot twist en oneenigheden, vooral wanneer het de opvoeding der kinderen betreft, die de man eene liberale opvoeding zal willen doen geven en de vrouw ze by de Jezuitien of nonnen ter onderwyzing zenden.

Ziedaer waarom het hoogst noodig is, schryft de *Stad Gent*, « dat de wereldlyke overheid eene instelling tot stand bringe, die als tegenhanger kan dienen voor de congregatien en geestelyke zondagscholen, waer men de jonge meisjes verkwast en ze meer in staet stelt om in een klooster te kruipen dan om de pligten van eene goede huismoeder te vervullen. »

En men zegge dan nog dat onze tegenstrevers het op den godsdienst niet gemunt hebben!

Te Gent is dezer dagen een broeder van een geestelyk gesticht, tot een jaer gevangenis verwezen. Dewyl de justicie hem plichtig bevonden heeft, deed zy wel hem te veroordeelen. De moraliteit moet gehandhaefd worden, en vooral als degenen ze overtreden, die geroepen zyn ze het beste te bewaren, dient de straf des te grooter te wezen. Maer wy noemen het eene eerloosheid, als wy de schuld van een, op allen zien teragwerpen die een geestelyk kleed dragen: het *Journal de Gand* vermenst in zyne afkeuring heel de geestelykheid. In de redaktie van dat blad, zegt de *Patrie*, zyn reeds kerels geweest, die schandalige zaken met de justicie te vereffenen hadden. Wat zou het blad zeggen, als men heel de redaktie in zyne veroordeeling van die personen vermenste? Men zou met regt zeggen, dat zoo iets eene eerloosheid was: welnu, diezelfde eerloosheid wordt begaen door het *Journal de Gand*, als het heel de geestelykheid wil schuldig maken aan de overtreding van een enkelen.

M. de graef Willem de Borchgrave d'Altena, vertegenwoordiger van het arrondissement Tongeren, is sedert eenige dagen gevaerlyk ziek, op zyn kasteel van Genoels-Elderen. Zyn toestand geeft de grootste ongerustheid aen zyne familie en aen zyne talryke vrienden.

dewyl zy op het ingevallen gelaet van haer zoon de sporen van het lyden dat hy schetste, duidelyk bespeurde; maer Marie dacht onder het luisteren naer het verhaal haers broeders aen Etienne. Baer zy niet in staet was om in anderen de genegenheid op te wekken, die hy in hare oogen verstaende, gaf zy zich zelve met haer geheele hart daer aen over. Zy was ongenegen om te moede, zonder te weten waarom. Zy was verstoord op hare moeder en haer broeder; zy was ontevreden op zich zelve.

— Wat scheelt u, zusje? vroeg Jean, toen hy haer den volgende morgen alleen en weened aentrof.

Zy ontweek hem, zonder te antwoorden, en Jean verhaelde zyne moeder wat hy gezien had. Renée scheen al door de vreugde, die haer het bezoek haers zoons verschofte, overmeesterd; met angst zag zy het uer te gmoet, waerop zy weder van hem zou moeten scheiden.

Jean sloeg zyne zuster nauwkeurig gade; maer Marie wist, zonder nog regt te begrypen, wat zy verborgen wenschte te houden, haer verdriet eenigzins te bedekken. Toch moest zy blozen, toen Jean haer by het afscheid nemen in het oor fluisterde: Marie, gy hebt verdriet; ik geloof, dat ik weet waerover; wy zullen er nog eens rypelyk over praten, wanneer uw soldaet my op nieuw verlof geeft om de hoeve te bezoeken.

Jean vertrok, en de zaken bleven op de hoeve op den ouden voet voortgaen. Nogtans kon men eenig byna onmerkbaar verschil bespeuren. Marie was minder opgeruimd, dikwyls peinzend, somtyds zelfs ligt geraekt. Renée was vriendelyker dan ooit jegens den vreemden krygsmann; zy gevoelde, dat zy hem het geluk, van haer zoon nu en dan te kunnen zien, te danken had. Hy had dus hare dankbaarheid verworven, en dankbaarheid is na verwant aen liefde. De weg tot het hart eener moeder ligt door dat van haer kind.

Daer de stad Machecoul, ten gevolge van de verplaatsing der garnizoenen, geene bezetting meer had, moest Etienne veelvuldiger dan vroeger in de stad dienst doen. De opge-

DE LOTELING.

(Verzoly.)

III.

Renée was over de onverschilligheid van Marie ontrent de afwezigheid van haer broeder verbaesd en bedroefd. Het jonge meisje had hare oude vrolykheid geheel en al terug gekregen; de oorlog, de bezorgdheid harer moeder, het vertrek van haer broeder hadden eene wolk over haer jeugdij gelaet verspreid; maer het scheen, dat na de komst van Etienne eene wind slaeg deze wolk weggevaegt en al hare vrees en haer verdriet medegenomen had; wanneer zy ging, scheen zy nauwelyks den grond aen te raken, hare jeugdige verbeeldingskracht zag de beelden van ellende en leed, die haer omringden, over het hoofd en deed haer op eene gelukkige toekomst hopen. Etienne zag haer met stille bewondering aen; zyne stem beefde, wanneer hy tot haer sprak, en hy gevoelde zich in tegenwoordigheid der moeder hoe langer hoe meer verlegen. Hy had tevens spoedig den toestand van den zoon van Renée opgemerkt en begrepen, dat hy dezen belette zyne moeder een bezoek te brengen. Hy achtte het beter, zyn gevoel openhartig te zeggen. Daerom zeide hy tot Renée, dat hy zyn plicht als soldaet moest vervullen en dat hy, wanneer Jean zich in zyne tegenwoordigheid in huis liet zien, genoodzaekt zou zyn, hem gevangen te nemen.

Op zekeren dag zeide Etienne, terwyl hy naest de weduwe ging zitten, dat hy haer eene zaek van gewigt mede te deelen had. Renée werd verschrikkelyk bleek. O, vrees niets, zeide hy, met een droevigen glimlach; het is goed nieuws voor u. Ik moet naer de stad, om de wacht te betrekken. Ik verlaat u heden avond en keer niet voor overmorgen terug.

— Maer gy keert toch terug? vroeg Renée.

Er was iets in hare wyze van spreken, dat den soldaet trof; evenwel volhardde hy in zyn voornemen.

— Ja, hernam hy met een zucht; maer ik zal noch van